

Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

Силабус навчальної дисципліни
ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	<u>ФІЛОСОФІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКИ</u> Мова викладання - українська.
Викладачі	<i>ПЛАХТІЙ Маріанна Петрівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри політології та філософії.</i>
Профайл викладачів	https://politkaf.kpnu.edu.ua/plakhtij-marianna-petrivna/
E-mail	marianna.plakhtiy@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1388
Консультації	Консультації щосередини з 14.20 до 15.20 Місце проведення консультацій – кафедра політології та філософії (корпус №2), платформа MOODLE.

2. Анотація до курсу

Вивчення курсу філософії та методології науки дає можливість здобувачам третього освітньо-наукового ступеня отримати інформацію про світоглядні проблеми сучасної науки, методологію науки, усвідомити місце науки в системі культури, зрозуміти сутність наукового типу раціональності та на цьому підґрунті сформувати риси наукового стилю мислення. Шляхом порівняльного аналізу здобувачі зможуть простежити глобальні тенденції у трансформації наукової картини світу. Особлива увага у курсі надається ціннісним та етичним засадам наукової діяльності та формуванню етики ученого.

Мета і цілі курсу

Мета вивчення навчальної дисципліни полягає в розширенні знань з проблем науково-пізнавальної діяльності та критеріїв науковості знання, усвідомлення головних принципів філософії та методології сучасної науки, закономірностей її розвитку та соціокультурних детермінант, а також функції науки в контексті змін, що відбуваються у постмодерному соціумі. Сприяти побудові системного наукового світогляду та вдосконалення навичок логічного аналізу та використання загальнометодологічних знань в галузі науково-дослідної роботи.

Вивчення дисципліни спрямоване на вироблення наступних компетентностей.

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати комплексні завдання в галузі біології у процесі проведення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає переосмислення наявних та створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення і інтегруються у світовий науковий простір через публікації.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 04	Здатність мотивувати людей та рухатись вперед.
ЗК 06	Здатність працювати автономно.

Спеціальні компетентності (СП)

СК 07	Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
СК 08	Здатність сформувати системний науковий світогляд та загальнокультурний кругозір.

3. Формат курсу

Стандартний курс (очний). Можливе застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODL та застосунків для проведення відеозанять.

4. Результати навчання

Студенти мають отримати наступні програмні результати.(ПРН).

ПРН 03	Формулювати та перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати аналізу джерел літератури, експериментальних досліджень (опитувань, спостережень, експерименту) і математичного та/або комп'ютерного моделювання.
ПРН 07	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати важливі теоретичні та практичні проблеми біології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів..
ПРН 08	Глибоко розуміти загальні принципи та методи біологічних наук, а також методологію наукових досліджень, застосовувати їх у власних дослідженнях у сфері біології та викладацькій практиці.

5. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Освітньо-професійна програма	Біологія Спеціальність 091 Біологія	
Рік навчання / рік викладання	перший	перший
Семестр вивчення	перший	перший
Кількість кредитів ЄКТС	4	4
Загальний обсяг годин	120	120
Кількість годин навчальних занять	40	16
Лекційні заняття	20	8
Семінарські заняття	20	8
Самостійна та індивідуальна робота	80	104
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

6. Пререквізити курсу

Дисципліни-пререквізити: філософія, філософські дисципліни, що вивчалися на ОР «бакалавр» та «магістр».

7. Технічне й програмне забезпечення, обладнання

Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

8. Політика курсу

Відвідання занять. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Під час відвідування всіх видів занять і консультацій очікується дотримання правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>) та етичних норм поведінки.

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. Пропущені лекції відпрацьовуються шляхом написання конспекту лекції за планом та літературою, наданими викладачем. Семінарське заняття відпрацьовується: конспект семінарського заняття та усні відповіді на запитання викладача. Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, виконав завдання модульної контрольної роботи (МКР) або самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату. Дотримання академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1LIOReajanExMEnG2DvgdaFNACYWU00UL/view>) та Положенням про дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково - педагогічними, науковими працівниками та здобувачами вищої освіти в Кам'янець – Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1vwOb8sJzVjHpAnrAmFADtNQWYUUhJny-R/view>).

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

**9. Схема курсу
Денна форма навчання**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема.1. Головні проблеми філософії науки	12	2		2		8	
Тема.2. Наукове знання та його особливості	12	2		2		8	
Тема.3. Основні історичні етапи розвитку науки	12	2		2		8	
Тема.4. Структура наукового пізнання	12	2		2		8	
Тема.5. Динаміка науки	12	2		2		8	
Тема.6. Методи та прийоми наукового дослідження.	12	2		2		8	
Тема.7. Проблема істини	12	2		2		8	
Тема.8. Зміна епістимологічних концепцій	12	2		2		8	
Тема.9. Етика науки	12	2		2		8	
Тема.10. Наука в системі культури	12	2		2		8	
Разом годин	120	20		20		80	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1.							
Тема.1. Головні проблеми філософії науки	12	2				10	
Тема.2. Наукове знання та його особливості	14	2		2		10	
Тема.3. Основні історичні етапи розвитку науки	10					10	
Тема.4. Структура наукового пізнання	12					12	
Тема.5. Динаміка науки	14	2		2		10	
Тема.6. Методи та прийоми наукового дослідження.	12					12	
Тема.7. Проблема істини	14	2		2		10	

Тема.8. Зміна епістимологічних концепцій	12				10	
Тема.9. Етика науки	12			2	10	
Тема.10. Наука в системі культури	10				10	
Разом годин	120	8		8	104	

10. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються аспірантам:

Денна і заочна форма навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (60 балів)				
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР	40	100
20 балів	10 балів	30 балів		

Поточний контроль (20 балів)

Основними формами участі здобувачів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю є: виступ з основного питання; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи). Кожна тема курсу, що винесена на лекційні і семінарські заняття має бути відпрацьована студентом у тій чи іншій формі, наведеній вище. Максимальний бал оцінки поточної успішності магістрантів на навчальних заняттях - 12 (https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKuff/view). Студенту, який не виконав поточних завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з непідготовленістю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, аспірант повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота (10 балів)

Перевірку питань й завдань самостійної роботи, які студенти готують на семінарські заняття, здійснює викладач. Їх оцінювання є складником загальної оцінки, що виставляється студенту на семінарському занятті. Контроль за іншими видами самостійної роботи здійснює викладач на консультаціях.

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до семінарських занять; виконання завдань у позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих тем; самостійне вивчення окремих теоретичних питань курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які за виконання завдань СР отримали рейтинговий бал менший 60% від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися на звіт за виконання СР на консультації, або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

СР 10 балів	«задовільно»	6
	«добре»	7 - 8
	«відмінно»	9 - 10

Модульна контрольна робота (30 балів)

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються всі здобувачі освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів. Студенти, які за результатами виконання МКР отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для її виконання або не виконали її завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість.

МКР 30 балів	«задовільно»	18 - 21
	«добре»	22 - 26
	«відмінно»	27 - 30

Здобувачі освіти, які отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий - комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Якщо студент ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету, його відповідь оцінюється за 100-бальною шкалою без урахування результатів поточної успішності.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою
90-100 і більше	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	PX (незадовільно з можливістю повторного складання)	
34 і менше	P (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	незадовільно

Рейтингова оцінка у балах знань, умінь і навичок здобувача освіти на навчальних заняттях з навчального (змістового) модуля обчислюється після проведення цих занять та ліквідації поточної заборгованості, пов'язаної з пропусками занять, непередготовленістю або недостатньою підготовленістю до них.

11. Література

1. Філософія науки : підручник / І. С. Добронравова, Л. І. Сидоренко, В. Л. Чуйко та ін.; за ред. І. С. Добронравової. К. : ВПЦ "Київський університет", 2018. Режим доступу до джерела : www.philsci.univ.kiev.ua > *biblio* > *Phil-science*
2. Вержиховська О.М., Гурський В.А., Плахтій М.П. Науково-дослідна діяльність в галузі освіти. Навчально -методичний посібник. Вид. 2-е, доповнене і перероблене / За ред П.Д. Плахтія. Кам'янець-Подільський: МЕДОБОРИ ПП, 2015.
3. Семенюк Е. Філософія сучасної науки і техніки : підручник Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 364 с. <https://www.lnu.edu.ua> > *wp-content* > *uploads* > *2018/08*
4. Колінгвуд Р. Дж. Ідея історії. К. : Основи, 1996. 615 с. Режим доступу до джерела : <http://litopys.org.ua/colin/colin.htm>

5. Перова О. Є. Проблеми біофілософії в сучасній філософії науки. // Наук. вісн. КНУ ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Філософія. Політологія. 2002. № 38 - 41. С. 192 - 198. - Режим доступу до джерела : <http://www.philsei.univ.kiev.ua/biblio/Perova-vis-40.html>
6. Перова О. Є. Філософські методологічні засади пізнання живого в постнекласичній науці. // Наук. вісн. КНУ ім. Т. Г. Шевченка. Серія : 21. Філософія. Політологія. 2003. № 52-53. С. 82 - 86. Режим доступу до джерела : <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/Perova-vis-53.html>
7. Грищенко В. Етичні питання клітинної і тканинної трансплантації [Електронний ресурс] // Вісник Національної академії наук України. Загальнонауковий та громадсько-політичний журнал. 2002. № 1. Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/all/herald/2002-01/4.htm>
8. Кулініченко В. Л. Філософсько-світоглядні засади біоетики // Практична філософія. К., 2001. №3. С. 37-43. <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/bioetica/kulinichenko.htm>
9. Horgan J. Was I Wrong about “The End of Science”? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://blogs.scientificamerican.com/cross-check/was-i-wrong-about-8220-the-end-of-science-8221/>
10. Deutsch D. Creative blocks. The very laws of physics imply that artificial intelligence must be possible. What’s holding us up? [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://aeon.co/essays/how-close-are-we-to-creating-artificial-intelligence>